

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler in Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sânt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

„Să maghiarisăm.“

445
Încă nu cunoscem proiectul ministrului instrucțiunii publice de maghiarisare prin mediul scoalelor populare când în anul 150 trecut al foiei noastre dedusem cel dintâiu signal de noul pericol al maghiarisării. Dar încă pe atunci avurăm nenorocirea a vedea din foile cari stau aproape de guvern, că se lucră, și se lucră serios, în direcțiunea aceasta. „Pesti Hir-lap“ ni-o spunea de pe atunci într'un mod cât se poate de clar, că a fost pagubă de fie-care moment pierdut și este pagubă și acum de fie-care moment ce se va mai perde, pentru că între Carpați și Dunărea de jos trebuie să locuiască 15 milioane de maghiari, între cari să nu mai existe (certe de) naționalități.

Tot pe atunci arătasem, că conducătorii destinelor Ungariei se de-părtează de principiul pe care este întemeiat regatul unguresc, vrând se facă din el un *regnum unius lingvae*.

Pe când atunci aveam de a face cu presupuneri și temeri, astăzi stăm față în față cu un proiect de lege, elaborat de ministrul instrucțiunii publice unguresci, care mâne, poimâne se va prezenta dietei și după cum cunoaștem dispozițiunile majorității dietei unguresci, fără multe greutăți, am putea dice, fără nici o greutate se va și vota.

Ce va să dică aceasta procedere a guvernului unguresc? ce va să dică această eventuală procedere a legislațiunii unguresci?

În presupunere că această din urmă, cel puțin în obiectul acesta, nu se va grăbi în votarea unei legi, care ar lovi în inima la 8—9 milioane de cetățeni ai statului, ne vom ocupa de astădată numai cu guvernul, dela care a emanat proiectul și apoi cu însuși proiectul.

Proiectul ni-o spune lămurit, că în restimp de trei, respective de șase ani, și, când va afla ministrul cu cale,

și înainte de acești termini, să se introducă limba maghiară în scoalele populare nemaghiare. Se mai poate îndoi cine-va de tendențele căror s'a dat expresiune în foile oficioase ale guvernului unguresc, unde se dice apriat: că în viitor numai acei cetățeni ai Ungariei să fie fericiți cari nu numai după nume, dar și după limbă vor fi maghiari?

Va să dică, proiectele de legi, care ar trebui să aibă destinațiunea de a avea în vedere neajunsurile cetățenilor statului și apoi căutarea mijloacelor prin care acele neajunsuri să se vindece, ca cetățenii să fie mulțumiți și fericiți, ele să aibă destinațiunea de a striga acelor cetățeni, cari n'au altă scădere, decât că nu sânt maghiari: *vae victis*, nefericirea este prescrisă pentru voi până atunci până când nu vă veți lăpeda de limba și naționalitatea voastră. Aceasta e grozav și nu ar fi în stare să creadă cineva că se poate întâmpla în secolul al nouesprădecele și într'un stat cu tradițiuni contrare principiilor ce vedem că se octroiază proiectelor de legi, pregătite spre a fi prezentate legislațiunii, într'un stat, care încă n'a sters cuvântul „libertatea“ dintre devisele sale. Și cu toate acestea, cine cetește proiectul și'l rescetește află într'ensul trista și necontestabila realitate, pro-crocită de „Pesti Hir-lap“, de „Ellenör“, „Hon“ ș. a. și pusă în perspectiva executării de ministrul instrucțiunii publice al liberei Ungarie.

Noi așa ținem, că un stat modern, carele este întemeiat pe libertatea cetățenilor sei, trebuie să aibă în vedere binele acestora și de aceea trebuie să se arate prevenitor în tot ce este spre fericirea lor. Aceasta însă nu numai pentru ca să placă cetățenilor, ci pentru ca statul însuși să fie sieși plăcut: pentru că statul trebuie să se rașime de cetățenii sei. La noi ministrul intenționează contrariul. Libera desvoltare a individualităților naționale la $\frac{2}{3}$ din populațiune ministrul intenționează a fi re-

pusă și pusă sub lăcatul clausulei: că numai cu, și prin limba maghiară poate fi cineva fericit. Unde este aci libertatea? cu toate că în lumea morală numai ce este liber oferă rașim.

Un erudit german dice, că onoarea statului este și a cetățenilor, „și cine nu poate căuta cu entuziasm și cu mândrie la statul seu, este lipsit în sufletul lui de cel mai înalt simțământ bărbătesc.“ Ministrul instrucțiunii publice prin proiectul din cestiune își dă dară silința să șteargă și entuziasmul cetățenilor pentru, și mândria lor cu statutul lor din simpla cauză, că numai prin limba maghiară pot fi toți fericiți. Întrebăm dară este patriotic ministrul când vine cu proiectul, prin care intenționează a desbrăca 8—9 milioane de cetățeni ai statului de limba în care s'au născut și au moștenit-o dela moși de strămoșii lor?

Noi mai ținem, că proiectele care se prezentează legislațiunii trebuie să fie o consecuență a legilor de mai înainte, dacă nu din altă cauză, cel puțin, ca să nu slăbească vađa legislațiunii și încrederea într'ensă. Am dorii să se scoale Francisc Deak din morți și să vadă ce s'a ales din promisiunile sale făcute naționalităților din Ungaria. Poate că față cu impregiurările în care trăim sântem prea prețensivi și de aceea să nu apelăm la imposibilități, ci să trecem în fugă preste legile anterioare care în timpul aducerii lor în viață ni se păreau asupritoare, astăzi însă acele sânt amenințate cu paralizare de proiectul ce s'a ivit. Cu alte cuvinte, să trecem în fugă preste ceea ce ni se părea atunci asuprire, pe când mâne poimâne să ni se pară că a fost favor!!

Articuli de lege 38 și 44 din 1868, cel dintâiu privitoriu la instrucțiunea publică elementară, cel de al doilea privitoriu la egala îndreptărire a naționalităților, conțin dispozițiuni despre întrebuințarea limbei în școală și în afacerile publice de stat. În articolul 38 din 1868 §. 86, se pretinde

dela acei ce vor a fi primiți în pre-parandiile de stat să scie limba maternă, va să dică, nu cea maghiară. În § 88 între studiile obligate este limba maternă pusă înainte de cea ungurească și nemțască; în § 64 între obiectele scoalei populare superioare și în § 74 între obiectele scoalei civile este limba maternă în locul al doilea și numai în alt punct ce urmează se dice espres: „unde limba instrucțiunii nu e cea maghiară, acolo (e a „se propune) și limba maghiară“; în § 11 p. 3 nu se face nici o pomenire de limba maghiară chiar și când scoala elementară este întreținută de stat; cu atât mai puțin este vorba de scoalele profesionale, unde limba de propunere rămâne conform § 14 din art. de lege 44 din 1868 a o determina comunitățile bisericesci. Ce e mai mult, § 17 a legii citate în urmă dice espres: „... Din punctul de vedere al succesului instrucțiunii publice, al cultivării și al bunei stări comune, care e și ținta supremă a statului, acesta se deobligă a purta „de grije ca la institutiunile statului de „instrucțiune, pe cât numai se poate, „cetățenii ori-cărei naționalități, ce „trăiesc în massă mai mare la olaltă „să se poată perfecționa în limba lor „maternă...“

Numai cităm §§ despre întrebuințarea limbei materne în afaceri administrative și de justiție, pentru că omnosul „pe cât numai se poté“ ne-a arătat, că mai nu se poate și că în urma proiectului ce are să devină lege nu se va mai putea de loc,

Constatăm dară o experiență foarte descurăgiătoare, amenințătoare: neconsecuența proiectului ce s'a ivit față cu legile anterioare, ceea ce va să dică, că nu sântem siguri, că cu tot proiectul ce dl ministru a pregătit pentru dietă, ca aceasta să facă din el lege, preste vre'o câți-va ani, nu se va prezenta cu un alt proiect, prin care va oprî cu totul ori care altă limbă în scoale și mai scii, poate și în biserică și în cele din urmă și în familie.

FOIȚA.

Esposițiunea dela Paris.

VI.

Parisul monumental.

Piața Bastillei și columna Iuliană. — Piața și columna Vendôme. — Louvre și Tuileries: Arcul de triumf și ruinele. — Muzele Louvreului: în specie artefactele Egiptului, Assiriei și Phoeniciei, muzele de sculpturi și de picturi. — Ceva despre viața socială în Paris.

(Urmare).

Deci spun numai adevărul, dacă fac următoarea comparațiune: precum un nan gârbovit dispăre față de un gigante măiestos, așa d. e. dispăre castelul imperial din Viena față de Louvre și Tuileries.

Palatele Louvreului constau din câte 2 și 3 etage, iar în fațadele lor pompoase, decorate cu colonne corintice și nenumărabile grupe de statue alegorice, promenează paviloane elegante încoronate cu bolte imponente, după cum preste tot construirea paviloanelor în continuitatea unui edificiu lung, în deosebi în cornurile și în mijlocul acestuia, este o carac-

teristică escuisită a arhitecturii franceze. — Cea mai imponentă dintre toate fațadele este cea a Louvreului vechiu, unde ne frapează frumseța extraordinară a unei sculpturi de marmoră: „Minerva însoțită de Muse și de Victoria, consacreză busta lui Ludovic XIV.“ Prin portal intrăm în curtea Louvreului vechiu, unde palatul constă în parterre din arcade, iar între ferestrele etagiului întâiu posedo multe de sculpturi de marmoră: geniile victoriei, gloriei, fericirii comer-ciului etc. și multe reliefe mitologice.

Esind din această curte intrăm în Louvreul nou, și anume mai întâiu în curtea a doua sau în piața lui Napoleon III, ale cărei palate poartă pe postamentele galeriilor din parterre 86 statue mari: poeți, literați și artisti, precum și nenumărabile figuri alegorice. În aripa nordică a acestei curți reșede ministeriul de finanțe, al cărui palat s'a ars de Comunarđii.

Curtea a treia este piața de Carrousel și aci ne încântă frumseța unui Arc de Triumf, construit pe trei arcade susținute de patru colonne co-

rintice de marmoră. Acest monument este o copie a arcului lui Sever în Roma, numai cât fie-care columnă poartă figura a câte unui soldat de sub Napoleon I, iar fațadele arcului sânt decorate cu reliefe în marmoră, ce în-fățișează scene din expedițiunea dela 1805 și glorifică faptele lui Napoleon I: bătaia dela Austerlitz, capitulațiunea la Ulm, intrarea armatei franceze în München, ocuparea Vienei etc.

Înainte acestui arc zac curtea și ruinele Tuilerielor, ce astăzi sânt îngrădite cu scânduri și nu se pot aspacia de public. După cum e cunoscut, Comunarđii, vedând că armata regulată franceză intră în Paris și că ei nu se mai pot susține, deciseră a nimici toate edificiele monumentale din Paris, în deosebi acele ce stau în relațiune cu tradițiunile monarchice, și începură executarea acestui plan infernal cu arderea splendidelor Tuileries. Ei adunară în apartamentele acestui palat buți umplute cu prav de pușcă, și alte materii arđetoare scaldate în petrol, le dădură foc și astfel nimiciră acest palat ve-

stit regesc, din carele astăzi există numai două paviloane reconstruite, și dacă trupele regulate nu ar fi sosit destul de timpuriu, Comunarđii de sigur ar fi nimicit Louvreul întreg.

Iată ce sfârșit tragic au avut faimoasele Tuileries, de cari erau legate atâte evenimente istorice. Aci fu adus Ludovic XVI dela Versailles (în 1789), carele mai târđiu fu aruncat în prisoare într'un templu și de aci sub guilotină. Aci s'a proclamat Bonaparte de consul (1800) și apoi de împărat și de atunci Tuileriele au fost fără întrerumpere rezidența monarchilor. Aci fu detronat Carol X de poporul revoltat (în 1830) și tot așa a pătîto (în 1848) Ludovic Filip, carele scăpă cu viața fugind prin grădina Tuilerielor și suindu-se incognito pe o birjă; iar Eugenia, în ăiaa catastrofei dela Sedan avu tot această soarte tragică.

Dacă acum amintesc ceva și despre interiorul, respective tesaurii Louvreului, trebuie să permit, că este imposibil a schița o icoană despre „Muséele Louvreului“, este imposibil pentru că în Louvre se află 18 mușee

Dar poftescă dl ministru pe calea aceasta înainte. Delectezese la glasurile sirenelor cum sînt: „Hon“ etc., care îi cântă distrugerea naționalităților pe aria: „Să maghiarisăm“, pentru că cu toate că ne cade foarte greu și acest act nepatriotic, ne rămâne mîngăerea: *alios vidi ventos, aliasque precellas...* și convingerea că vom fi patrioți buni cum am mai fost, dar nu ne vom maghiarisa.

Revista politică.

Sibiu, în 15 Ianuarie.

Camera Ungariei se ocupă cu convențiunea de comerț cu Italia. Desbaterea, ce se poartă despre acest obiect este foarte sarbădă, și se va sfîrși cu primirea convențiunii, în forma așternută de guvern. În ședința de alaltăieri ministrul de finanțe Szapáry a asternut camerei un proiect de lege, despre cheltuelile statului, ce vin a se acoperi în a. 1879 prin operațiuni de credit. Conform acestui proiect ministrul de finanțe se imputernicesc a esmite o rentă în aur sau scrisori fonciare în valoare de 96 milioane de florini. Proiectul în sine este foarte scurt; se vede că ministrul a voit să aibă libertate la realizarea operațiunilor, iar de altă parte cine știe nu a dictat deja „jupânul Itzig“ condițiunile și ministrul se sfiesc a le spune. Frumoase prospecte ne deschide în aceasta privință „Pester Journal.“ El dice: „De unde să se mai acopere trebuințele statului? La toată întemplantarea va avé loc, dacă va merge tot așa, sau o pauză în cheltueli, va să dică o reducere mare a întregului aparat, sau o vîndare a moșiei statului sau în sfîrșit o reducere însemnată a cametelor. Eventualitatea cea dintâiu ar condiționa sistarea tuturor operațiunilor militare, reducerea bugetului armatei și reintroducerea decentralizațiunii în toate despărțemintele administrației, cu un cuvînt o completă revoluțiune politică. Pe a doua cale ar trebui să se facă o risipă formală a averei statului. Averele statului unguresc se prețuesc astăzi la 400 milioane florini. La o vîndare s'ar puté căpêta numai jumătate din aceasta sumă și aceasta sumă de-aia ar ajunge pentru doi ani. A treia cale ar fi un fel de bancrot, care de-aia se va puté încungiura, dacă ne vom sfîi a merge calea primă, adică a întreprinde o schimbare radicală a sistemului.“

În camera austriacă s'a încheiat desbaterea despre tratatul dela Berlin. La desbatere a luat parte pentru politica guvernului fabricantul de zahăr Auspitz, preotul catolic Greuter, și baronul Kotz, în con-

tră a vorbit Hofer și Hausner. De vorbitori generali s'a designat de o parte contele Coronini, și de altă parte Dr. Sturm. Este probabil, că camera va primi în sfîrșit o parte din rezoluțiunea dep. Scharschmidt, aprobarea motivată a tratatului dela Berlin. Despre interpelațiunile despre ciurma orientală vorbim la alt loc.

Un vorbitoriu sarcastic a ăis în camera austriacă, că până va ajunge camera austriacă a încuviința tratatul dela Berlin acesta poate nici nu mai există. Și într'adevăr luând în considerație acele ce se întemplă în Rumelia nu mai poți vorbi despre tratatul dela Berlin. Proclamația Bulgarilor, care o împărtășisem cetitorilor nostri, se vede că a avut un bun efect. „Pol. Cor.“ aduce scirea din Filipopole, că Bulgarii sînt înarmați și organizați în toată forma și așteaptă numai după poruncă pentru a se revolta. La aceasta situație se mai adaugă și împregiurarea, că principele Battenberg a respins urcarea sa pe tronul Bulgariei, și alți candidați nu prea sînt, căci nu întrunesc aprobarea tuturor staturilor mari europene.

Chiar și Serbia nu se sfiesc a călca stipulațiunile acestui tratat. Scupcina a hotărît în ăilele aceste a nu primi principiul egalei îndreptățiri a confesiunilor, deși tratatul dela Berlin condiționează recunoșterea independenței Serbiei dela primirea acestui principiu. Credem, că aceasta hotărîre va fi puntea și pentru România pentru a rezolvî cestiunea Evreilor.

În privința tractatului separat între Rusia și Turcia, ăiarele oficioase ne spun în fie-care ăi, că puțin mai rămâne până la subscrierea acestui tratat, că este ca și încheiat numai să se mai înțelegă despre o cestiune laterală, dar în faptă până astăzi acest tratat nu este încheiat.

În 12 Ianuarie s'a îndeplinit anul bătălii dela Smârdan. Cetim în „Romanul“ despre aniversarea acestei ăile următoare:

Această bătălie, la care luă parte 6 batalioane din regimentele 4 și 6 de linie și al 9-lea de dorobanți, este una din episoadele cele mai glorioase ale resbelului româno-turc.

Prin dibăcie, curagiu și avînt trupele române, isgoniră pe Turci, în ăia de 12 Ianuarie, din satele Tatargic, Novoselci, Rupca și Raianovce, unde erau întăriți și apoi pășiră la atacul Smârdanului, întărîre din cele mai însemnate ale cetății vergine și destinată a o apăra despre uscat.

„Trei redute care apărau pozițiunile satelor Smârdan și Inova, au fost luate cu asalt de trupele noastre, ăice darea de samă oficială a acestei lupte,

fagul lui Rhamses II și a fiului său Menephta, amândoi Pharaoni contemporani cu Moise. Trebuie să trecem cu vederea nenumerbare statue, reliefe, inscripțiuni, mumii, instrumente, juvele, idoli etc. și ne oprim puțin numai în sala de Apis. Aci vedem figura lui Apis, adică statua aceluia taur alb, carele fii adorat la Memphis pentru că în ochii poporului înfățișă prezența celui mai înalt ăeu, adică a lui Ptah.

În „Museul Assyrian“ vedem artefactele acestui popor antic, carele după cum se știe, trecuse mai înainte din starea primitivă a Nomașilor într-o stare culturală și carele mai târziu (la 1250 a. Chr.) nimici imperiul babilonic. Reliefele de alabastru, ce decorau părății palatului lui Sardana-pal și alte fragmente arhitectonice ne arată, că Assirianii aveau predicțiune, de a înfrumșeta edificiile lor mai însemnate cu scene din viața regilor. Curioase sînt trei figuri gigantice de bărbați, cari fără încordare sugrumă sub mână câte un leu; aceste figuri represintă puterea regilor:

și lupta a durat dela 3 oare până la 6 oare sara. Șanțurile redutelor și câmpul împregiur erau acoperite cu preste 300 cadavre inimice și au cădut în mînile noastre 6 tunuri de 9 cu munițiunile lor și unele chiar încă încărcate, — atât a fost de impetuos atacul, — 250 prizonieri nizami, mai multe sute de puscii Peabody, Martini și Sinder. Restul trupelor inimicului a fost pus pe goană în cea mai mare desordine, retrăgându-se în Vidin. Trupele au fost conduse cu inteligență și bravură de șefii lor; nu se audia ca semnal al trompetelor decât înaintarea și pasul gimnastic.“

La această luptă a concurat și Calafatul cu un foc foarte viu; iar preste Dunăre erau în acțiune 78 tunuri.

Reamintind acest măreț fapt de arme, pentru a l'ținé neconținut viu în amintirea Românilor, depunem pe mormîntul eroilor căduți espresiunea recunoștinței și a admirațiunii națiunii.

Din mormintele lor au răsărit gloria patriei și asigurarea viitorului ei.

Statutul de organizațiune pentru Bosnia și Erțegovina.

Cu tot constituționalismul formal austro-ungar vedem, că statutul de organizațiune pentru Bosnia și Erțegovina s'a născut pe calea absolutistică, în oficina misterioasei „comisiuni pentru Bosnia,“ și ignorând cu totul cele doué parlamente decretează pentru acele provincii o formă administrativă absolutistică, ceea ce a produs sânge rău în publicul constituțional maghiar așa încât ăiaristica maghiară face imputări foarte aspre comitelui Andrassy pentru aceasta procedere anticonstituțională. Tecstul acestui statut este următorul:

§ 1. Șeful guvernului provincial care stă în capul administrațiunii este subordonat ministerului comun.

§ 2. Șeful provincial va îngriji pentru susținerea linisței, ordinii și a siguranței, va veghia asupra presei și asupra adunărilor publice și va raporta ministerului comun despre toate întemplările mai momentoase.

§ 3. Șeful provincial va îngriji, ca legile să se esecuteze cu acurateță și va exercita dreptul disciplinar asupra funcționarilor.

§ 4. Șeful provincial are dreptul de a denumi pe acei funcționari, cari nu au salariu mai mare de 1200 fl. Pentru ocuparea celorlalte posturi va face propuneri la ministerul comun. Șeful provincial are dreptul de a strămuta pe funcționarii lui subordinați dintr-o funcțiune în alta.

§ 5. Șeful prov. are drept de a chema bărbați esperti și de încredere

Sennacherib, Nabuchodonosor și Nimrod.

Tot așa de interesant este „Museul Phoenician“ ce e garnisit cu multe artefacte lucrate în gustul Egiptianilor și Assirianilor. Phoenicianii sînt aceia, cari au inventat sistemul scrisoarei moderne, căci ei eliminaseră mai înainte hieroglifile egiptiene, înlocuindu-le prin semne simple ce corespundeau unui sunet simplu și după ce domnia Phoenicianilor sa reslătit peste întreaga Mare Mediterană, acel popor deveni cel mai vechiu mijlocitoriu de cultură între orient și occident. — Apoi „Museul de anticități din Asia mică“ ne arată prin artefactele sale, că cultura și specialmintea arta popoarelor din Asia mică a fost baza culturii elene, iar în „Museul de anticități etrusce și grecești“ aflăm mii de vase, urne, statuete, reliefe și alte obiecte interesante.

Acum intrăm în unul din cele mai imposante muzee din Louvre, adică în „Museul de sculpturi antice.“ Sala Cariatidelor, numită astfel

cari i se par necesari pentru dezvoltarea administrațiunii.

§ 6. Șeful provincial va face din propria inițiativă necesarele propuneri ministerului comun în privința administrațiunii interne a acestei țeri.

§ 7. Șeful provincial va adresa rapoartele sale președintelui consiliului ministerului comun și va adăuga: „Cătră comisiunea pentru afacerile Bosniei și ale Erțegovinei în ministerul de esterne.“

§ 8. Afacerile, care ating referințele Bosniei și ale Erțegovinei cătră țerile străine (afară de monarchia noastră) se vor îngriji de cătră ministerul de esterne, și șeful prov. va avé eventualmintea de a procedea în direcțiunea aceasta numai după instrucțiuni,

§ 9. Reședința guvernului provincial al Bosniei și Erțegovinei este în Serajevo, el e în sfera sa de activitate suprema instanță în aceste țeri.

§ 10. Guvernul provincial se împarte în 3 secțiuni a) pentru administrațiunea internă, b) pentru justiție și c) pentru finanțe. Distribuțiunea agendelor se efectuează prin șeful provincial.

Secțiunea pentru administrațiunea internă va îngriji: pentru susținerea și încortelarea trupelor c. r. pentru susținerea siguranței publice încât aceasta nu depinde dela autoritățile militare, pentru regulile sanitare, institutele umanitare, relațiunile comerciale, pentru măsurile și pondurile, pentru comunicațiuni, cultura pămîntului, pentru afacerile sau cauzele confesionale și școlare, pentru afacerile comunale, lucrările publice, colonizațiune, emigrațiune, pentru numărarea poporului și pentru toate lucrările relative la statistica acestor țeri.

§ 12. Secțiunea justițiară a guvernului provincial va îngriji de administrațiunea tribunalelor și institutelor penitențiare, va avé dinaintea ochilor aplicarea legilor penale, va face propuneri de agrățiere și va mijloci arangiarea și publicarea legilor și a ordinațiunilor.

§ 13. Secțiunea finanțiară a guvernului provincial va face bugetul ordinar și estra-ordinar și l' va așterne de timpuriu ministerului comun. Ministerul comun, în cointelegeră cu președinții ambelor ministere va asemăna bugetul și l' va așterne Maj. Sale împăratului spre prealnalta aprobare. Secțiunea finanțiară va îngriji mai departe de gestiunea oficială a banilor și de depunerea socotelor, de administrațiunea bunurilor statului și de venituri, de contribuțiunile directe și indirecte, de casele guverniale, montanistică, de postă și telegrafe.

diverse și fie-care din aceste muzee speciale constă din o mulțime de sale mari. Așa d. e. salele galeriei de picturi au la olaltă o lungime preste 1 chilometru, iar muzeele de sculpturi antice numără 23 saloane. O lună întregă nu ne-ar ajunge pentru a putea studia — deși numai superficial — muzeele Louvreului. Deci e evident, că noi, cari am putut sacrifica numai o ăi pentru esaminarea Louvreului, abia ne-am putut forma un conspect, și și acesta foarte defectuos, despre cei mai memorabili tesauri ai acestor muzee grandioase. Cu toate acestea voiu aminti pe scurt unele din piesele principale.

„Museul Egyptian“ conține o mulțime de anticități, ce ne înfățișează religiunea, datinele și arta acestui celui mai vechiu dintre toate popoarele culte. Aci ne impun între altele Sphincsele de granit, adică figuri colosale cu cap de om și cu trup de leu, cari zăceau ca custoăi la porțile templelor egiptiene, apoi sarcofagele grandioase de basalt, dintre cari ne interesează mai mult sacro-

după patru statue de femei, cari poartă tribuna salei, e plină de sculpturi mitologice. Această sală ne interesează și din punct de vedere istoric, pentru că aci și-a serbat (în 1572) Enric de Navarra cununia sa cu Margareta de Valois, și tot aci după 38 ani, pe când era rege și purta numele Enric IV, fii asasinat de Ravailac.

Tot în acest local decise Liga (în 1593) stărpirea protestanților, iar după un an tot aci fură spânțurați patru din conducătorii Liguistilor. — În sala Tibrulului, numită astfel după o statuă colosală, ce represintă Tibrul, ne impune „Diana cu cerboaca,“ iar în sala gladiatorului vedem pe așa numitul „Gladiator borghes“ (de Agasias din Ephesos), cea mai perfectă dintre toate relicuile sculpturii antice, pentru că în această statuă, așa de bine e esecutată ecilibristica luptătorului în genere, și în specie mișcarea fie-cărui muscul, cât statuă este o minune de cunoscințe profunde anatomice și fisionomie.

(Va urma).

§. 14. De agendele, cari cad în competența ministerului comun, se fine întrebuințarea veniturilor țerei, administrațiunea supremă, cumpărarea, vinderea sau îngreunarea cu datorii a bunurilor fiscale; măsurarea contribuțiilor și a vămilor și încassarea lor; darea concesiunilor pentru întreprinderile de drumuri ferate, de navigațiune, cu vapoare și de alte transporturi, pentru institute de montanistică și de credit și societăți de activitate. De agendele ministerului comun se țin mai încolo toate afacerile comerciale politice, monopolul, regularea relațiilor între proprietarii de pământ și arendași, colonizațiunea, servituțiile bunurilor fiscale, întrebuințarea pământului fără stăpân, suprema inspecțiune și ordinea domeniilor fiscale eclesiastice și ale moșiilor, regularea monetei, introducerea măsurilor și a pondurilor. În toate afacerile acestea ministerul comun va procedea în conțelegere cu ambele guverne.

Ciuma orientală.

Pericolul ciumei orientale, ce amenință populațiunii europene, ne silește și pre noi a deschide o rubrică anume, unde vom înregistra toate scrierile despre acest mare inamic al omeniei.

Ciuma este o boală epidemică-contagiosă, care se respândesc cu o iuteală înfricoșată și numărul celor, cari scapă cu viața din brațele ei este foarte mic. Ciuma cercetează acum mai ales localitățile, situate la malul mării oceanice, Africa de nord, Asia de vest și Europa de sud. Cordonul rigoros și carantena rigorosă, sunt preservativele unice, ce s'au dovedit ca cele mai potrivite. Este o eroare a crede, că după 150 ani acuma iară prima dată s'ntem amenințați de ciumă; boala aceasta se apropiase mult mai tare de noi în anii 1837 (în Odesa) și în 1858 (în Bengazi provincie în Tripolis —) în anul trecut ciuma s'a ivit la marea caspică. Cu toată viciunea comunicației pe mare între Odesa și Triest, Genova, Florența, Veneția și Marsilia ciuma în urma măsurilor riguroase de carantena nu s'a ivit în aceste orașe foarte impopulate; astfel și de astă-dată putem nutri speranța, că răul se va fi respins prin acele mijloace. Pericolul ne poate amenința: 1. prin căile ferate, ce traversează Rusia și Polonia; 2. prin căzaci și alți soldați rușesci, ce eventual trec prin România și Bulgaria; 3. prin diferite proveniențe din Rusia, cu deosebire: pei, blane, epistole și gazete.

„Magyar Polgar“ din Cluj aduce în zilele aceste scirea, că în Secuime, anume în Gyergyó-Ditró ar fi murit un om de ciuma orientală. Faima aceasta nu se adevărește de loc; și publicului i-se recomandă prin aceste a primii astfel de scrieri înspăimântătoare cu multă rezervă, păstrând sânge rece și nepermițând fantasei unor oameni fricoși a influența asupra linisței sufletesci a oamenilor. Cu toate aceste, de sine se înțelege, guvernul are cea mai sănătă datorință, a pune toate mijloacele de precauțiune în lucrare.

„Polit. Corresp.“ din Viena dte 24 Ianuarie c. n. ne înștiințează despre o conferință, ce s'a ținut în ziua aceea acolo sub presiunea ministerului-pretident Auersperg. La conferință au luat parte reprezentanți ai guvernului german și unguresc, ai ministerului de externe, de interne, de comerț și de finanțe și 3 doctori de medicină. S'a hotărât între altele:

1. Guvernul german și austro-unguresc să trimită cât mai curând medici în locurile cercate de ciumă, cari să compună date despre epidemie, despre decursul acesteia și să raporteze regulat la guvernele lor.

Guvernului românesc să i-se răspundă la recercarea lui, că stă în voia lui, a se împărtași la trimiterea de experți medicali.

2. Reprezentanțele numitelor guverne în Rusia s'nt a se provoca, să raporteze de loc, dar la toată întâmplarea cel puțin tot la cinci zile despre ori-ce observațiune mai considerabilă. Aceeași datorie să o aibă și consulatele din Orient.

3. Să se susțină și să se introducă și în imperiul german prohibițiunea de import decretată față cu Rusia în anul 1878.

4. Călători din Rusia s'nt a se admite în teritoriul german și austro-unguresc numai sub condiție, dacă pașturile lor au adevărul oficială, că acele persoane în restimp de 20 zile înaintea acestei adevăriri n'au petrecut în guvernele rusești suspecte.

5. Efectele călătorilor, ce vin din guvernele suspecte s'nt a se desinfectia.

Tot „Polit. Corresp.“ raportează dte. 25 Ianuarie, că comisiunea sub presiunea ministrului-pretident Auersperg a continuat în ziua aceasta conferințele sale, ce de ocam-dată s'au terminat. Comisiunea a hotărât:

Următoarele obiecte s'nt a se escluse de la importul din Rusia: Schimburi (rufe) necurățite, haine întrebuințate, și trențe, blănuri, pei, pei de capră și de oaie, beșici, mațe, mațe sărate, peri, peri de porc, pene, icre, pesci, lână de oaie trebuie desinfectate înainte de a fi admise, asemenea epistole și bancnote. Corăbii (vase) din porturi rusești și persoanele aflătoare pe acele s'nt a se supune unei revisiuni sanitare înainte admiterii lor. — După împregiurări principiile statorite de comisiune s'nt a se aplica și la proveniențele din țările Dunării de jos. Guvernului românesc s'nt a se comunica hotărârile aprobate și este a se exprima aplicarea la conțelegere nemijlocită.

Alt-cum ministrul-pretident Auersperg în ședința senatului imperial din 25 l. c. răspundând la o interpeleție a împărtașit, că epidemia, ce se ține a fi ciuma, grasează în 6 (șese) comune de lângă Volga și pe insulele Volgei. Până acuma a isbit mărșinirea epidemiei pe lângă vatra epidemiei. Faimele despre erumperea epidemiei în Zaritzin și Nișnainovgorod nu se adevărește; epidemia n'a trecut încă peste cordonul pus de Rusia; epidemia în timpul din urmă chiar și în marginile cordonului nu mai este așa intensivă, și astfel pericolul pentru monarhie nu este iminent; totuși se vor satorii mersurile de lipsă, fiind cu puțință, ca epidemia să nu rămână mărginită pe lângă vatra epidemiei.

Societatea academică „România-jună“ din Viena.

„.....“ România-jună“ are o menire strălucită. Ea a fost și vrea să fie o sentinela neclintită pentru a noastră tinerime, ici în țările străine. Eată cuvintele foarte semnificative, cari stau în fruntea raportului anual al VIII al acestei societăți. A fost o idee fericită, când studenții români dela universitatea din Viena s'au hotărât a înființa aceasta societate. Deși „România-jună“ nu este precum se exprimă raportul, „focul cultural în care se oglindesc toate acele nisuițe puternice culturale, politice și naționale, ce mișcă țările locuite de Români“ nici poetica „oasă recreativă în deșertul străinătății“, dar este la toată întâmplarea o societate de lectură și de binefacere. Ea susține un cabinet de lectură, membrii țin aci discursuri, declamațiuni, cari se supun de alți membrii la critică. Aceasta lucrare serioasă este urmată de „o ședință socială“, în carea musica națională și declama-

țiunile comice joacă rola principală. O foaie umoristică „Ursica“ este adevărata expresie a acestor ședințe sociale. Din averea sa modestă „România-jună“ dă împrumuturi la studenți și ajută prin stipendii pre studenți seraci. Afară de aceste în fie care an prin arangiarea unui bal român splendid societatea ținde, a reprezenta după cuviință neamul românesc în capitala Austriei. —

În anul expirat „România-jună“ a numărat 50 membri ordinari, 2 extraordinari, 23 onorari, 18 fundatori, 17 emeritați și 9 binefăcători. Ea a ținut 17 ședințe, în cari s'au cetit elaborate de ale membrilor. În aceste ședințe s'a ivit — nici că se pută alt-cum — și cestiunea mult discutată a ortografiei. Concluzul, ce la luat societatea în aceasta cauză, este cam cutezat. Nu era chemarea „României-june“ a decide cestiunea ortografică, cu atât mai puțin a stabili principiul nou de ortografie, ci simplu numai a se alătura la una sau alta din sistemele existente. Literatura română (și aci nu este vorba numai de cestiunea ortografică) are astăzi două direcțiuni pronunțate. Una este reprezentată prin Timoteiu Cipariu, Ioan Macsim, Treboniu Laurian, George Bariț etc. etc. iar a doua prin Vasile Alecsandri, A. Odobescu, Titu Majorescu, D. P. Hajdău etc. etc. — Acei „cari nu s'nt competenți, a stabili principiul nou de ortografie“ n'au alta de a face, decât a se alipi la una sau la alta din aceste direcțiuni destul de bine pronunțate. A lua însă principiile scoalei lui Timoteiu Cipariu de basă și a zidi apoi cu elementele așa numitei „direcții nouă“ este la toată întâmplarea, precum am ținut mai sus, o întreprindere cutezată, carea duce la crearea unui sistem nou dar fără înțeles.

O lucrare interesantă și folositoare a s'vârșit „România-jună“ în anul expirat și anume „culegerea de date statistice“ despre numărul studenților români, ce se află la scoalele superioare (Universități) ale Europei. Deși aceasta întreprindere foarte laudabilă acum odată n'a fost încoronată de succesul dorit, credem că „România-jună“ nu se va descuragia așa ușor, ci va continua cu stăruință lucrarea începută. După conspectul publicat de societate s'au aflat studenți români (în anul școlastic 1878?) la academia montanistică din Chemnitz 3, la universitatea din Cluj 41, la institutul pedagogic din Gotha 1, la universitatea din Lipsia 5, la universitatea din Roma 3, la universitatea din Viena 77, la politehnicul din Zürich 17.

Simțul național, ce este nutrit de membrii societății se dovedește între altele și prin serbarea zilei 3/15 Maiu. Despre aceasta serbare raportul societății se exprimă în următorul chip: „În 3/15 Maiu, în memoria acestei zile însemnate din istoria Românilor, „România-jună“ în fie-care an arangiase o festivitate ocazională. În anul trecut însă oficiile competente ne-au interzis aceasta serbare oficială, și din aceasta cauză aci nu putem aminti mai mult, decât că tinerimea română ca atare și nu ca societate a asistat la 3/15 Maiu la serviciul divin și parastasul celebrat de venerabilul părinte și capelan castrens Sava Popovici, iar după aceea a făcut o excursiune la Hinterbrühl, unde s'au amintit reminiscențele mărețe legate de aceasta și memorabilă și s'au executat multe piese naționale.“

O singură parte slabă are societatea. Și aceasta parte slabă este averea. Conform raportului cassariului societatea dispune cu 30 Septemvrie 1878 despre un fond disponibil de 928 fl. 23 cr. v. a. (519 fl. 5 cr. v. a. în obligațiuni și 409 fl. 18 cr. în bani gata), despre un fond neatacabil de 4265 fl. 30 cr. (3239 fl. 60 cr. în obligațiuni 100 fl. în losuri, 492 fl. 75 cr.

în obligațiuni private, 432 fl. 95 cr. în bani gata) și despre un inventariu în valoare de 550 fl. — Avera totală corespunde unei sume nominale de 5743 fl. 53 cr. Venitul acestei averi împreună cu tacsele anuale ale membrilor este tare modest — d'abia ajunge suma de 500 fl.

Cu toate aceste spesele anuale ale societății reprezintă suma de 1598 fl. 57 cr. v. a. De sine se înțelege, că bilanțul prorocesc astfel timpuri grele în viitoriu și dacă nu se află bărbați, precum s'au aflat și în trecut, cari se spriginească societatea prin donațiuni însemnate, ruinul ei economic este ca sigur. S'ntem convinși, că publicul român nu va părăsi societatea, iar de altă parte avem firma speranță, că societatea se va strădui din resputeri, a ușura publicului român sarcina și și va micșora bugetul anual. — Scim noi aprețui momentul reprezentării în capitala monarhiei austro-ungară dar cu toate aceste spese ca: „chiria cabinetului de lectură 500 fl.“ „susținerea cabinetului de lectură 232 fl. 51 cr.“ „arangiarea cabinetului de lectură 444 fl. 47 cr.“ ni se par cam exagerate și credem, că societatea deocamdată le-ar pută reduce fără nici o scădere.

„România-jună“ își încheie raportul său cu următorul apel către publicul român:

Fondul disponibil al „României-june“ e aproape de a fi consumat. Numai din acest fond se poate susține „cabinetul de lectură.“ Prin urmare aceasta scoală a tinerimei române din Viena e în pericol de a fi suspendată! Fără de cabinet de lectură însă viața „României-june“ e paralizată — „România-jună“ e moartă!

Dați-ne deci ajutorul Vostru și contribuiți la creșterea bărbăților venitoriului, căci dându-ne nouă dați naștinei, și ce poate fi mai mângăitoriu pentru Voi, decât dulcea conștiință, de a Vă fi sacrificat denariul pe altariul naștinei?

Nu uitați, că în „România-jună“ se ofeșce simțământul național al tinerimei, se lărgesc cunoștințele literare — naționale, se cristalizează caracterele, se înădușce egoismul, se dă impuls de a lucra pentru interese comune și ideale și astfel se disciplinează bărbăți cu abnegațiuni personală pentru trebuințele venitoriului!

Aveți toate aceste în vedere și nu lăsați să peară o scoală națională atât de folositoare!

Dacă contribuții, cari au contribuit pentru un scop filantropic cer ca să se publice în mod exact contribuțiunile lor aceasta este o pretenșiune așa de justă, încât nimeni nici chiar un „szolgăbirău“ nu se poate opune ei. Din acest punct de vedere am pornit noi, când am publicat corespondența din Săliște. Dl. pretor al Săliștei ne adresează în aceasta cauză următoarea scrisoare:

Domnule Redactor! În jurnalul „Telegraful român“ care se redige de Dta a apărut sub titlul „Colecte pentru răniți“ o corespondență nesubscrisă datată Săliște în Decemvre.

De oare ce aceea corespondență nu bazează pre adevăr — Te rog Domnule redactor pentru deslușirea lucrului a da loc spre publicare următoarelor rânduri:

Nu ași fi apucat peana în mână în cauza aceasta, dacă corespondența menționată ar lovi numai în pretorele Săliștei, ca încredințatul comitetului central, și n'ar lovi indirecte și în persoana Domnului Vice-comite al comitatului nostru, pentru că fie cine scie, că toți pretorii au fost numai mijlocitori la adunarea de ofrande pentru răniți și ca atari au avut să primească numai dela comunele cercuali colectele făcute și se le transpună Domnului Vice-comite ca singurul conducător și apoi tot Domnului Vice-comite a s'nt înținat să d...

cității pre oferinții benevoli, ce a și făcut. Dacă Domnul Vice-comite nu a putut da în publicitate toate blidele de cartofi și de prune induse cu acuratețea în listele comunelor — aceasta cred că nu e vina pretorelui cercului Săliște.

Se vede însă, că Domnul concipient și seducător al bravilor Sălișteni și-a uitat, că prin corespondența menționată lovește în Domnul Vice-comite ca singurul conducător al colectelor încurse iară nu în pretorele cercului Săliște — și densusul — concipientul — ca un om de puțin *raison* și șod caracter a voit să dea Schach pretorei fără să cugete, ca singur poate deveni prin astfel de trăsura *schachmatt*!

Nu înțeleg pre Dl. concipient, care cunoaște din convingere proprie toată procedura observată de mine cu colectele încurse în cancelaria mea și care încă și-a putut ceti și numele în foaia „*Hermanstädter Zeitung*“ — cum poate veni în această cauză pre chiară a me calumnia și a mistifica lucrul, ba a se folosi în fantasia s'a rară de aserte de care nici când n'a fost vorba!

Fu n'am visat nici când, că pretorele cercului Săliște voește a da socota în această cauză prin casină, din cauză că numai atunci ar ave așa ceva loc, când singur eram colectantele — până când însă on. primărie comunală a făcut singură colecta pentru răniți, și dacă eu ca pretore am asistat în persoana pre strada „*Foltești*“ — aceasta am făcut — crede Domnule concipient — din alt îndemn și nu ca Dta din îndemnul calumniei! Așa numai se poate splica frumoasa sumă în bani și frumoasa cantitate de diferite victuale, cu care mai întâiu în comitat, s'a prezentat la Domnul Vice-comite comuna Săliște!

Declar deci pre Domnul concipient et comp? de mueri simple și în această corespondință de un pasquill demn de peana și caracterul Dlui concipient care nici măcar atât curagiu și tărie n'a avut pentru aserțele sale să și de numele lui.

Spre mulțămirea dlui concipient și comp? comunic, ca toate ofrandele adunate de comuna Săliște pentru răniți sunt prompt înregistrate și s'a administrat Domnului Vice-comite sub Nrii. 2198 și am făcut pașii de lipsă în privința aceasta și la Dl. Vice-comite. Săm convins că Ilustritatea Sa dl Vice-comite precum și On. Primărie comunală Săliște vor da satisfacțiunea dorită! Săliște în Ianuarie 1879.

Harion Muciu Urechie m. p.
Pretorele cercului,

Varietăți.

* (Sciri dela curte). Clironomul Rudolf a ajuns în Dresda și fu primit la gară de regele și de principele George. Împărăteasa Elisabeta va călători la Irlanda și se va întoarce numai la începutul lunii lui Aprilie la Viena.

* (Denumiri). Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune a aplicat cu o remunerațiune anuală de 200 fl. pre vicariul gr. cat. Alecsandru Micu ca învățătoriu pentru instrucțiunea limbei maghiare la scoala primară de acolo.

Acelaș ministru a denumit pre ascultătoriu absolut de drepturi Iuliu Pușcariu de practicant în concept la ministeriu cultelor.

* (Mulțămită publică). Societatea de lectură „*Andreiu-Șaguna*“ a junimei dela institutul pedagogico-teologic din Sibiu aduce mulțămită cordială domnului Simeon Popescu, profesor la institutul pedagogico-teologic archidiècesan greco-oriental din Sibiu carele a donat în favorul bibliotecii aceleia 3 fl. v. a. și cărțica „*Ostașii nostri*“ de V. Alecsandri, d-lui Ioan Buzdug, administrator protopreesbital. carele a donat 2 fl. v. a. d-lui Mihail Gomboș jude comunal în Vidra și d-lui N. Budac notariu cercual, cari ambii au donat câte 1 fl.

v. a. asemenea domnului Vasile Ma-teiu, paroch greco-oriental în Maros-Szent-György carele a donat o carte „*cuvântări bisericesci*“ manuscris din anul 1678.

Mateiu Voilean m. p.
vice-president.

* (Bal). Junimea română din Arad invită prin comitetul seu arangiatoriu respective prin d-nii Iosif Botto, avocat ca president și Dr. Lazar Petrovici profesor ca cassariu al acestui comitet la balul, ce se va ține Joi în 1/13 Februarie a. c. în Arad în sala otelului „*Crucea albă*“. — Biletele de intrare sunt pentru familie 4 fl. v. a. și pentru persoană 2 fl. v. a. — Ofertele generoase se pot tramite la adresa D-lui casariu Dr. Lazar Petrovici. Venitul este merit pentru alumneul institutului pedagogico-teologic român din Arad. —

* (Decorațiuni românesci) Cetim în „*Deutsche Zeitung*“ din Viena (Nr 2536 din 24 Ian. a. c.) următoarele: Principele Carol din România a creat de când cu resboiul din urmă un număr mare de decorațiuni și medailii. Poate nici nu mai există în România o virtute, pentru care n'ar fi și o distincțiune. Pentru ca însă secul frumos să aibă și el vre un folos principesa Elisabeta a creat „*crucea Elisabetei*“. — Numărul ultim al „*Monitorului oficial*“ din București aduce o listă de patru sute de dame care s'a decorat cu această cruce. Continuarea decorațiunilor mai are încă să urmeze.

* (Pasapoartele) pentru călătorii în Bosnia și Erțegovina se pot căpeta de aci încolo numai dela ministeriu de interne.

* (Grivețul), un vânt îngrozitor suflând cu teribilitate în comuna Bania din comitatul Severinului a produs atâta zăpadă, încât mai mulți pcurari, cari se aflară cu o turmă de oi mărișoară pe câmpul comunei sus memorate, debea și au putut scăpa viața fugind în comună. Turma de oi însă fu acoperită cu zăpadă așa, încât după desgropare debea s'au mai aflat vr'o 15 oi încă în viață. Aceste însă încă sunt mai mult moarte decât vii.

* (Orașul Londra), după cum spune o foaie englesă are o suprafață de aproape 704 miluri pătrate englese. El conține mai mulți locuitori născuți la țară, de cât comițiile Deron și Gloucester la olaltă (37 percente din toți locuitori Londonul nu sunt născuți chiar în London). La fie-care patru minute se nasce și la fie-care șase minute moare unul. Orașul se înmulțesce pe fie-care și cu 205 persoane, pe an cu 75,000. Stradele au lungime 7,000 miluri engleze; în fie-care an se înființează din nou 28 miluri engleze și 9000 case noue. În portul dela London se află în fie-care și câte 1000 de corăbii și 9000 de marinari. Pe an se arestează câte 79,000 persoane. Străini în London se află mai mulți de 100,000. London are mai mulți Italiani de cât Roma, mai mulți Evrei de cât Palestina, mai mulți Irlandezi de cât Belfast, mai mulți Scotieni de cât Aberdeen și mai mulți Celti de cât Cardiff „*T. L.*“

* (Bismarck în Germania oprit). Clubul democrațiilor din Londra aflând că foaia lor „*Libertatea*“ este oprită în Germania, numai decât a schimbat titlul foaiei și a numit-o „*Bismarck*“. Însă nice lui Bismarck nu i-a umblat mai bine ca Libertății; și Bismarck fu oprit, de a fi cetit în Germania.

* (Ordinea orașelor) celor mai populate după raportul biroului statistic dela Londra e următoare:

Londra cu 3,388,304 locuitori. Paris cu 1,988,806 loc., New-York cu

1,084,528 loc., Belin cu 1,019,620 loc., Philadelphia cu 776,118 loc., Viena 727,271 loc., Petersburg cu 669,741 loc., Bombay 644,405 loc., Glasgow cu 566,940 loc., Liverpool 532,681 loc., Manchester cu 530,765 loc., Kolkata cu 459,535 locuit., Neapoli cu 457,407 locuit., Hamburg 406,104 loc., Madras cu 397,552 loc., Birmingham cu 383,117 locuit., Baltimore cu 335,000 loc., Buda-Pesta cu 319,530 loc., Dublin cu 314,666 loc., Leeds 304,948 loc., Amsterdam cu 302,266 loc., Sheffield cu 289,537 loc., Roma 282,214 loc., Breslau cu 267,000 loc. Despre populațiunea orașelor mari din China și Iaponia nu există nici o statistică.

* (America face minuni). — Se scrie din New-York că de multă vreme, a plecat din Sant-Francisco pentru Liverpool 80 de tone de miere (180,000 kilograme) și espeduirea nu se mărginesce numai într'atât. Americanii au ajuns a produce miere prin mijloace perfecționate în știubele de un nou sistem, fără a distruge nici fagurii nici albinele. Să estrage prin o ingenioasă întrebuintare a forței centrifuge mierea din faguri, cari pot astfel se servească din nou albinelor și în acest timp inteligentele insecte așteaptă într'o altă despărțire a știubeiului. După aceea să duc să strângă mierea de pe flori și se întorc la vechii lor faguri, cruțându-se astfel osteneală de ai construi din nou.

Sciri ultime.

(După „*S. d. T. B.*“)

Viena, 27 Ianuarie n. După ce au vorbit ambii raportori și după ce principele Auersperg a declarat că în urma conferențelor ținute despre administrațiunea Bosniei guvernul este convins, că în scurt timp țara va purta cheltuelile, s'au respins în camera austriacă toate propunerile cu privire la tractatul dela Berlin. Propunerea majorității (incuviințarea tractatului dela Berlin) s'a primit cu 154 în contra 112 voturi. Resoluțiunea lui Scharschmid fu primită în partea ei primă cu 149 contra 111 voturi, partea a doua fu respinsă.

Senatul primii o propunere pentru instituirea unei comisii de cincisprezece pentru preconsultarea tractatului dela Berlin și incuviințarea convențiunilor de comerț cu Italia și Franca.

Ambasadorul austriac din Petersburg telegrafează: În Wetlanca a avut loc în 20 și 21 l. c. un cas de moarte, de atunci încoaci nu s'a mai întâmplat nici un cas nou. În alte localități nu s'au întâmplat îmbolnăviri nouă. Epidemia scade în intensitate. Faima despre erumperea epidemiei în Rusia este nemotivată.

Roma, 27 Ianuarie n. Un decret regesc dispune, ca vasele ce vin din porturile rusesci ale mării negre și asovice să se supună unei re-visiuni sanitare și unei desinfecțiuni stricte.

Bursa de Viena

din 24 Ianuarie n. 1879.	
Ațiuni de credit	214 25
London	116 65
Argent	400
Galbin	5 55
Napoleon d'aur (poli)	9 33
Valuta nouă imperială germană	57 65

Economic.

Sibiu, 24 Ianuarie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.40—6.20; Grâu secăreț fl. 4.50—5.10; Săcară fl. 3.60—4.—; Orz fl. 4.—; Ovăs fl. 1.60—2.10. Cucuruz fl. 2.80—3.20; Mălaiu fl. 4—4.50; Cartofi fl. 1.50—2; Sămânță de cânepă fl. 5—5.50; Mazere fl. 5—5.50; Linte fl. 10.—11; Fasole fl. 5—5.50; pro 50 chilo: Făină de pâine fl. 5.—; Slănină fl. 30—35; Unsoa redopore fl. 23.—25; Său brut pro 50 chilo fl. 15—16; Său de Luminări fl. 23—24; Luminări de său 50 chilo fl. 27.50—28; Săpun fl. 20.50—21; Fân 50 chilo fl. 0.90—1.0; Căneapă pro 50 chilo fl. 32—34;

Lemne virtoase de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirit pro grad 50—55 cr.: pro chilo: carne de vită 33—44 cr.: Carne de vițel 32—45 cr.: carne de porc 35—40 cr.: carne de berbec 24—26 cr.; o a ne 10 de 25 cr.

Brașov, 25 Ianuarie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5—6.20; Grâu secăreț fl. 4.40; Săcară fl. 3.90—4.20; Orz fl. 3.80—4.—; Ovăs fl. 2.10—2.20; Cucuruz fl. 3.75; Mălaiu fl. 5.45; Mazere fl. 5.50; Linte fl. 10.80; Fasole fl. 4.—. Sămânță de cânepă fl. 5.90—Cartofi fl. 1.90; pro chilo: carne de vită 40 cr.: carne de porc 40 cr.; carne de oaie 24 cr.; Său de bovine pro aspet fl. 32; (pro 100 chilo: topit 48 fl.)

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny“.

Licitățiuni: în 3 Martie și 3 Aprilie imob. și mobilele lui Iosif Knall în Sibiu (trib); în 31 Ian. imob. Mariei Trifa în Vaca (jud. cerc. Körösbánya); în 21 Februarie imob. Dnei Francisc Utő în Egerpotak (jud. cerc. Seps-Sz. György); în 27 Februarie imob. lui Pavel Kun în B. K. Sz. Miklos (jud. cerc. Székelyhid); în 5 Febr. și 5 Martie imob. lui Iuliu Pap în Coloș. Monostu (jud. cerc. Șomcuta mare); în 15 Martie și 15 Aprilie imobil. Rosaliei Weer și soți în Codor (tribunal Dej); în 6 Februarie și 6 Martie imob. lui Vasile Făgădăriu în Păucea (jud. cer. DSz. Mărtin); în 14 Februarie imob. Ilenei Căndea în Orăștie; în 14 Februarie imob. lui Sigismund Gal și soției sale în Deva; în 14 Februarie imob. lui Gavrilă Benedicti în Tișchinț (trib. Deva); în 11 Martie și 11 Aprilie imob. rămasului după Ioan Hăiuș în Kisfalău (tribunal Alba Iulia); în 6 Februarie imob. lui Dionisiu Hortopan în Sic (jud. cerc. Gherla) în 10 Februarie și 13 Martie imobil. lui Șofron Itu Comșa în Comana de sus (jud. cerc. Făgăraș); în 31 Ianuarie imob. Dnei Danilă P. Horvath în Buia (jud. cerc. Mediaș); în 3 Martie și 3 Aprilie imob. lui Mihai Miess în Christian (trib. Sibiu); în 20 Februarie și 20 Martie imob. lui Adolf Müller și soției sale în Selagiu.

Posta Redacțiunii.

Din protopresbiteratul Cohalmului. Este mai recomandabil a aduce relele cele descrii la cunoscința organelor competente pe cale oficiasă, decât pe cale jurnalistică. Jurnalistica nu este chemată a mijloc comunicațiunea între organe subalterne și supioare. De altcum am primii cu plăcere sciri de un interes general din părțile D-Voastre.

Nr. 65 ex 1879

[4] 1—3

Pertractare de ofert.

Spre ascurarea recerinței de 1024 metri cubici de lemne de ars pentru perioada 1879—1880 se va ține în 20 Februarie a. c. în cancelaria administratoriului Morotrophiului reg. ung. o pertractare de oferte. Tot acolo se pot lua la cunoscință și condițiunile de licitațiune în oările oficiose de ante ameași.

Ofertele în scris și după lege timbrate împreună cu 200 fl. vadium au a se băga în diuoa numită până la 11 oare ante ameași, cu descriere amurită, a cuantității, calității, lungimei și grosimei lemnelor, asemenea sunt de cele aduse pe apă, seau nu.

Oferte întârțiate seau făcute după pertractare se vor refusa, și cele nu în înțelesul acestei publicațiuni făcute, nu se vor considera.

Sibiu în 22 Ianuarie 1879.

Direcțiunea Morotrophiului r. ung.

Publicațiune.

În comitatul Hunedoare sunt de ocupat 3 locuri de crăjmari, anume: în comunele *Ormindea*, lângă drumul țerei, *Podele*, lângă drumul țerei în apropierea Bradului, și *Sălisce* lângă Boița. — La toate 3 crăjmele se află Boltă și Trafică de tabac și sare, și se poate tăia și carne. — Doritorii de a ocupa oare-care din acelea posturi de crăjmari trebuie să scie vorbi românesce, și are a se ofera la proprietariul George Bardoși în Boița.

[2] 3—3